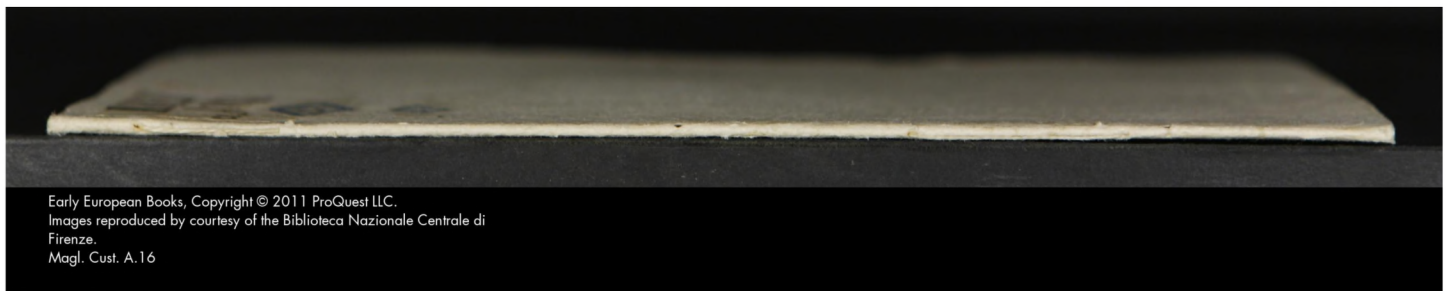
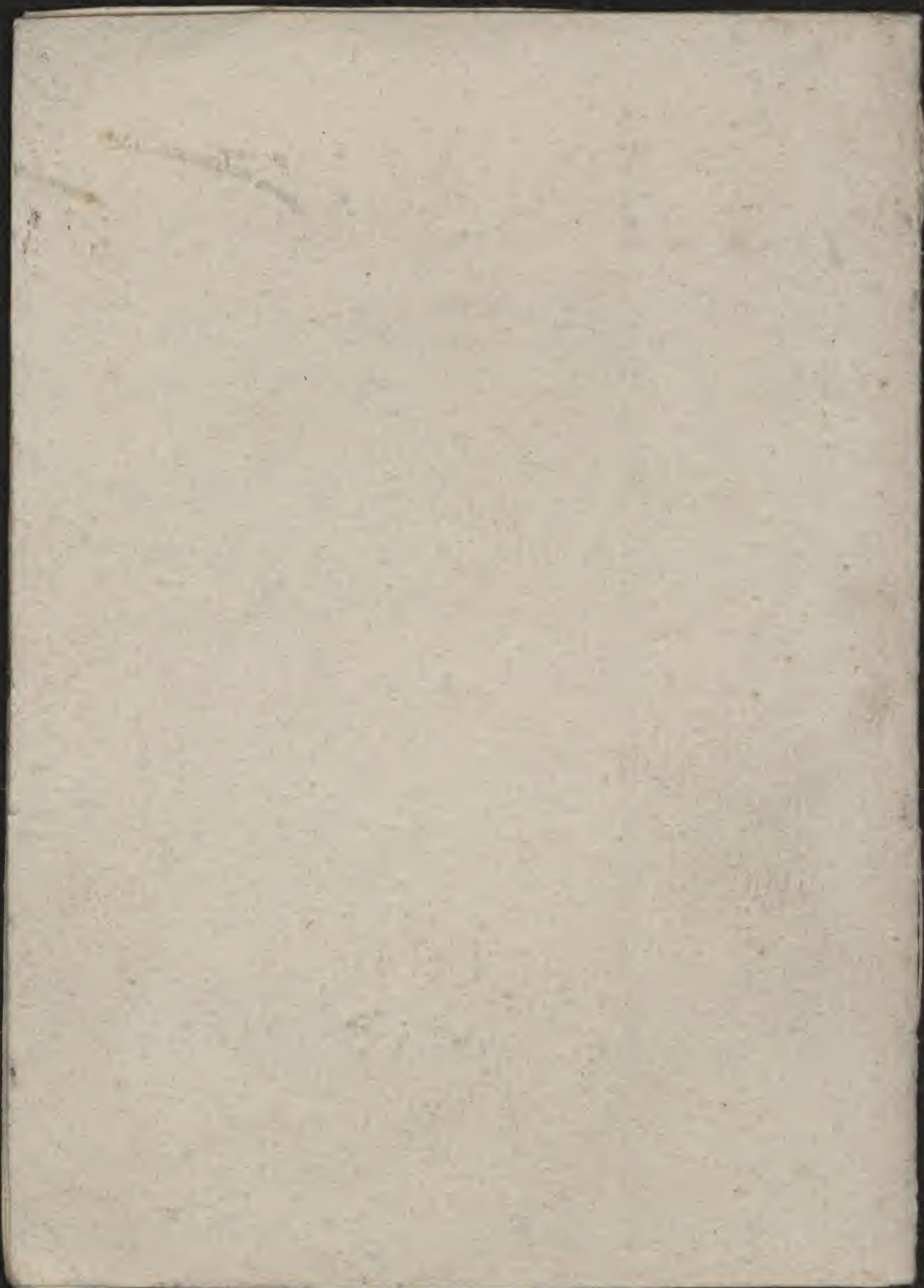

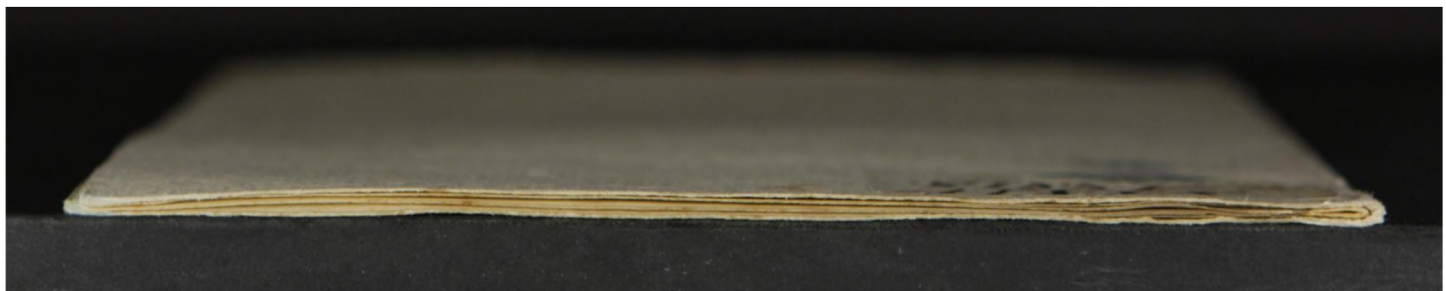
XXXIV
de A. S. S. S.

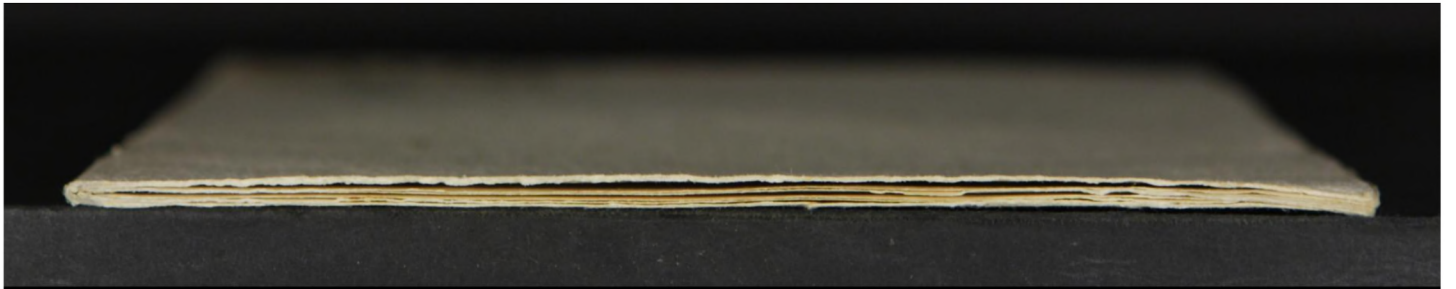

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. Cust. A.16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. Cust. A.16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. Cust. A.16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. Cust. A.16

G 73

Roma, Silber

G.f.T. tav. 314

Hain 7322

Reich. V - 121

unicum

C.N.Y.B. 1215

Oratio fratris *Francisci de Assisio* ex ordine minorū sacre theologie professoris provincialis provincie Romane. socii & di p̄ris ḡnialis eiusdē ordinis. 7 in Ro. cu. ipius ordinis viceprocuris habita corā p̄tifice maximo 7 xpianoz p̄gentu gravissimo pro defensione fidei xpiane. Mcccclxx. die. x. decembris.

Obecunq; scripta sunt ad nr̄am doctrinā scripta sunt. ut p̄ patientiā 7 consolationem scripturarū spem habeamus.

Dicturus coram sanctitate tua 7 hoc maximo ac celeberrimo xpianoz cōventu beatissime p̄f & diffimi dñi Cardinales Antistites & di Sapientissimi oratores viri egregii. vosq; ceteri p̄res in dño Iesu admodū venerādi. Relicto breuitatis gr̄a amplissimo 7 profundissimo scripturarū pelago. de quo apls ait. quēcūq; scripta sunt ad nr̄am doctrinā scripta sunt. simul ac om̄issis cunctis mysteriis et in eplā 7 in euangelio p̄ntis dici p̄tentis. de quibus hoc in loco a sacris theologis sepissime 7 acutissime perorātū fuit. Vela nū imbecillis ingenii versus id qđ potissimū in scripturis nr̄is ab immortali deo decretū atq; statutum est pace tua diuine aiarum pastor solummō vertā. Dicā etenim de obseruantia diuinorū p̄ceptoz de qua dñs nr̄ Iesus xps eterni regis filius cuius oēm auctem in terra et in celo inf̄ meritoq; tua cū marina laude possides. adolescētī tēptanti quonā mō immortalē vitā assequi posset r̄ndit. Si vis ad vitā ingredi serua mandata. Quoz inobedientia p̄temptu et despectionē populū xpianum in deo uiuenti inobedientissimū ac inḡtissimū pfidissimū immanissimiq; turci. varias p̄secutiones. plagas incurabiles crudelia bella flagellaq; mortalia ferre et perpeti dolens 7 afflictus video. 7 vndiq; territus totus p̄remisco. Hac profecto cā 7 vt ipe populus xpianus maiori cura 7 solertiori diligentia p̄m aiarum ad dominū dñi suū p̄uertatur 7 ambulet in semita mandatorū suoz hoc mane h̄mōi orōnem h̄re p̄pelloz. Verumtū qm̄ interdū 7 sensu deficit hō 7 verbis. cum neq; tantā intelligentie lucē pectus humanū neq; explanatōem tantarū rerū capiat lingua mortalis. Ideo anteaq; ea de re dicere incipiā. angelica voce dei genitricē adibo. ipamq; ut mihi spūs sancti gr̄am impetret de tq; facultatem bñ dicendi ac animos v̄ros recte ad intelligendū verba 7 inclinet et p̄firmet tota mente toto corde viribusq; totis supplex exorabo. sub silentio dicens Ave Maria.

Celesti dininaq; gr̄a inuocata beatissime p̄f ut ordine quodā mea incedat oratio 7 a quolibet facillime p̄cipi possit. ea in tres p̄tes erit distributa. prima legis equitatē proponet. Secunda populi xpiani inalignitatē. Postrema uero diuini supplicii ḡnitutem adducet. Audite me obsecro v̄ra humanitate viri sapiētes 7 inclinate aures v̄ras solita attentionē in verba oris mei viri prudentes. Qm̄ p̄ inde ac si essem ante deū constitutus nunc sum vos ailocuturus.

Equitatē legis dei nr̄i recte intelligere cupiētes primū scire oportet viri religioſi teste *Alexandro* theologoz principe Legem eternā esse summā rōnem cui semp obtempandum est. p̄ quam mali miserā boni bonā eternāq; uitam assequuntur. vel ut ab aliis dicit Legem esse sanctionē sanctā iubentem honestū prohibentēq; p̄trariū. Aut *Paulo* aplo credendū esse censeo qui legē immaculā

XXVIV
De ASSISIO

latā appellat ⁊ mandatū sanctū affirmat. Hanc at legē bñssime pñ mali xpiani
veluti dñi ignorātes ⁊ proprie salutis inimicōs. asperis pedibus calcāt. du
ramq; ceruicē erigūt. oclōs diuine maiestatis velare putātes atq; obscenis faci
noribus ut sues sese inuoluētes iussa eterni regis relinquūt. Qd q̃ inhumanū et
impiū sit audiam⁹ et a quo legē habuim⁹ nullo pacto pteream⁹. Nāq; hoc mō
q̃ ipa equissima sit. facillime ab oībus dinosci poterit. Interrogo g̃ natiōes
oēs q̃nam nobis legē dedit. Que si recte ac sapiēter voluerint rñdere. dicent.
Deus omps terrarū celiq; sator. De quo rursus petā. Quid ē de⁹. Nempe nō
negabūt esse summū bonū atq; id quo mai⁹ ⁊ melius excogitari nō pōt. ⁊ mūdi
⁊ rerū oīm creatorē atq; rectorē. Si igit summū bonū ⁊ mai⁹ ⁊ melius. g̃ ab eo
neq; inuisti neq; iniquū neq; impossibile p̃cipi pōt. Verū id ipm oīe qd est et
equissimū ⁊ sanctissimū dici dēt. Istud aut vt clari⁹ cuiq; pateat a principio ob
secro ⁊ qdem q̃breui legē repetamus. Si recte memini diuinā legē in duas
ptes diuidi accepi. Quarū prima tria que ad deū p̃tinent p̃tinet p̃cepta. Altera
vero septē quib⁹ hō instruit ⁊ erudit. Illis at primis iussit se solū deū oīpoten
tem coli posthabitis diis alienis ⁊ eoz simulachris. Iussit suū nomen inani⁹ nō
appellari. Iussit sa. bāta custodiri. Nec iniuria ad hoꝝ trium p̃ceptoꝝ obseruā
tiam p̃pellunt hōies oēs. Si enī creatura ab eo creata ē: creatura creator nō est
Si nō creator: nec de⁹ nōianda est. nec illa q̃s frui dēt: cū nō deceat voluntatē
nrām in ea p̃quiescere: neq; ipa sit id a quo oē qd ē sit: ⁊ hoc minere q̃s cogāt
a se ingratitudinis viciū propellere: atq; agnoscere. Quis tandē sibi fuerit auctō
⁊ in eo oēm finē suū statuere ⁊ collocare: tanq; in illo a quo sue vel bone vel ma
le acte vite: sit retributōem ⁊ nouissimū premiū accepturus. De cetera si pon
tificum: imperatoꝝ: regū ac cuiusvis vilissime dñationis. quicūq; cuiusq; me
ritissimū inuanū nōia appellare non licet. Quid diuinā sacraq; nōia impudico
re sunt proferenda. Si natales: nuptiales: triūphalesq; dies custodiūt hōies:
quid nō licebit sabbata custodiri: quozunq; tpe pro acceptis beneficiis dignas
deo grās reddat. Huiusmodi mentes hominū crudeles. heu impias cogitatōes. heu
q̃ praua sunt hōim ingenia. O si de his tribus ad plenū mihi dicere phas eēt:
q̃ nequanda mala referrem. Sed mensis credite mihi nō sufficeret. Sat sit er
go illis reminisci. ut altera ps citissime inuelligetur. Imperat itaq; altera ps: ut
ad me redeam. honorari parentes: quibus oē quod nobis est sane debem⁹. Nā
ab eis prima tam causa: sine qua nihil feliciter annuente progeniti sum⁹. Qui
bus si ingū ⁊ videmur ⁊ sumus: quid aliud est q̃ carnem cū carne eadem gerere
bellum. Post hec p̃cipit deus nr: qd omīs lex mandat: siue naturalis: siue scrip
ta: siue euangelica: siue canonica: siue civilis. Etenim oīs lex homicidiū probi
bet. fortū damnar. mechū comprimit. testem iniquū castigat. vxorē alterius de
siderare negat: ⁊ rem alienā compescit. Cuiusq; tanta est dignitas: auctoritas ⁊
excellencia: ut bello crudelissimo atq; atrocissimo: aduersus oīa vicioꝝ genera
p̃lietur: et cunctas virtutes potenti robustaq; manu ad sydera tollat. Quis ergo
nō conetur illa fugere et legem dei seruare: Quis est qui scelera non damnet:

Quis honestus ac sapiens animus quin illa horreat: De quibus si nunc pro voto
 dicere pcederetur. Existimate pres. Quot guttas pmet mare: tot verba illoz
 exposceret eloquiū. Seda q̄ succreuit malicia hominū: que nō antea deficit nisi
 cum cadauera terre: p̄ime quidē nfe parenti traduntur. Verū enimvero Quis
 insipiens: ut multi faciunt: nulla rōne motus dicet. Sperno deū. Sperno legē
 nolo illā observare. Quid ad te: Quid mihi vnq̄ fecit deus: Quid mihi obser
 uantia legis: Dicā ego si patiēter audieris: 7 dei bñficientia 7 liberalitate ad le
 gis obseruantia te inducam. ad quā sola eius iusticia animū tuum impellere de
 beret. Prīmū tuo amore o homo creauit deus celū 7 terram 7 oīa que in eis
 sunt. quoz pulchritudinem tu qui sapis cōtemplare. Ego nūc breuis esse labo
 ro. Creauit te ad ymaginē et similitudinem suā. nō quidem quo cēm vitam tuā
 in laboribus 7 miseriis cōsumeres: sed ut summū bonū intelligeres. intelligen
 do amares. amando possideres. possidendo fruereris. Nec te turpē aut brutis
 similem aut inopē te creauit. quinymo fecit te vniuersoz dñm 7 cōstituit te sup
 opa manū suarū. Induit te stolā immortalitatis. Mō. n. de⁹ mortē effecit: sed
 impū manibus acerferunt eā. heu q̄ gñis fuit illa culpa: que mortis impio cū
 ctos subiecit. Trē peccasti. Cōstituit p̄iarchas sanctosq̄ destinauit prophetas
 Peristi errās. filiū suum primogenitū illū opificē rerum et p̄ciatorē labi iussit
 e celo: ut religionē sanctā trāferret ad gentes: p̄sterneret deo templū: doceretq̄
 iusticiā. veruntū nō in virtute angeli aut ptate celesti: sed in figura hōis 7 cōdi
 tione mōrālī. ut cū magisterio funct⁹ fuisset: tradere in man⁹ impioz: mortēq̄
 suscipere. vt ea quoq̄ p virtutem domita resurgeret: 7 hōi quē induerat quē rege
 bat. 7 spem mercede mortis afficeret: 7 ad p̄mia immortalitatis admitteret. O
 magna clemētia dei. O inextimabilis dilectio caritatis. vt seruū redūmeres fili
 um tradidisti. Ifact⁹ est g⁹ deus hō. Ifactus ē creator creatura. Ifactus est dñs
 seruus. Ifactus ē immortalis mortalis. Natus ē: cū hōibus p̄uersatus ē. 7 tandē
 tradit⁹ indeis. in duos noxios crucifixus clamat. Vide hō qz pro te patior. vi
 de penas qbus afficioz. vide clanos qbus pfodioz. Vide hō qz pro te morioz.
 7 cū tantus sit dolor exterior: intus tñ est gñioz: dū te ingrātū experioz. Ve mi
 hi. Quid ego in tanto facinore deplozem: Aut quib⁹ verbis tantū nephas cō
 querar: Nō plura nūc ea de re. Sed dic mihi o hō. Quid hēs qd nō accepi
 sti: 7 quid gloriaris: q̄si nō acceperis: Quid ampli⁹ pro natura humana potuit
 facere deus nī 7 nō fecit: Nunqd lex sua est eq̄ssima: nūquid facillima: nunquid
 p̄modissima: Ita q̄ vana ē spes hōim qui hec nō cogitat. O Maxima igit 7 am
 plissima sunt hec bñficia. p̄ferim cū nullo officio. nulla pietate. nulla misericor
 dia. nulla deniq̄ re: finitū infinito satisfacere possit Et ea profecto totū mūdū
 ad custodiendū diuina p̄cepta p̄pellere deberēt. Quoz utinā cūcti mortales in
 gi memoria remīscerent. Ifortassis diligerēt deū 7 proximū et legē adimple
 rent. cū Paulus apls dicat. Plenitudo legis ē dilectio. Cuius equitatē posteaq̄
 audistis Restat ut xpianoz malignitatem intelligatis.
 O Malignitatē. scelera. 7 delicta xpianoz qbus ip̄i deū ad indiḡtōem 7 furozē

.I. ad sanctam iusticiā prouocauit narraturus beatissime p̄ nullū verbum graui
us nullū neq; p̄ncipiosius neq; odibilis neq; seueriori cēsurā aiaduersioneq; ple
ctendū in p̄mis proferre possum. nisi q̄ iustissimā ac sanctissimā legem que po
pulo hebreorū p̄ ducē Moisen. nobis aut p̄ ap̄los a deo data ē. Mortales hac
tēpestāte tanto opprobrio spernūt negligūt floccipendūt ut mihi liceat dicere.
ab initio quo summ⁹ ille rerū p̄ditor artifex de⁹ hōiem p̄didit. hanc eratē peio
rem deteriorē cūctisq; p̄cedentibus scelestiorē esse. Et sic esse vt t̄pā a Paulo
ap̄lo p̄dicta iā regnare quisq; facile p̄fiteri possit. Mit enī. Hoc at̄ scitoie intel
ligentes. q̄ in nouissimis dieb⁹ instabūt t̄pā piculosa. Erūt hōies seip̄os aman
tes. cupidi. elati. supbi. blasphemī. p̄ntibus nō obedientēs. ingūi. scelesti. sine af
fectione. sine pace. criminatores. incōtinentes. immites. sine benignitate. pro
ditores. proterui. timidi cecī. voluptatū amatores magis q̄ dei. hñtes quidem
sp̄m pietatis. virtutem at̄ eius abnegātes. O mala t̄pā in q̄bus tor scelera reg
nant. heu mihi. Quisnā posset nunc tā breui t̄pē maledicta xp̄ianoꝝ in deū Je
sum xp̄m filiū ei vnicū et redemptorē n̄m. virginē gliosam. sanctosq; oēs refer
re. Quotidie a xp̄ianis impune malediciū ⁊ despiciūt deus. quotidie sine lege Je
sus xp̄s redemptor n̄s a xp̄ianis occidit dilaniat euiscera⁹ ad nihilū redigūt. quo
tidie nulla formidū pene virgo immaculata ⁊ apud deū aduocata n̄ra a xp̄ianis
meretrice nōiatur. Quotidie sancti sancteq; oēs nullo iusticie metu a xp̄ianis blas
phemantur. ⁊ qd̄ deterius ē nedū maiōꝝ sed pueroꝝ h̄mōi blasphemie existunt
Quotidie sacra templa p̄taminant. uiolant. in q̄bus non deū nō sanctoꝝ merita
nō propria delicta. sed vanas creaturas xp̄iani p̄templant. has inspicūt. has se
crantur. has amant. has venerant colūt ⁊ obseruāt. harū deniq; impudico amor
prophanaq; delectatōe a xp̄ianis spernit de⁹ oisq; religio cōfundit. Quis au
deret enumerare horrenda scelera q̄bus dieb⁹ felix populus xp̄ianus inficitur
maculat corrumpit. Hoc gr̄a oim dicā. Solū diebus sollempnibus in q̄bus ado
randus ē deus ⁊ venerādi sunt sancti. arguenda facinora. ⁊ vicia queq; vigilant
⁊ malū operant. ceteris vero dieb⁹ quasi soporant ⁊ dormiūt. Nō sunt ampli⁹
solemnitates n̄re oipotentis dei virginis Marie ⁊ sanctoꝝ oim solemnitates. s̄
demonū solemnitates existunt. Nec tñ volūtate tua fuit ista beatissime p̄. s̄ ma
loꝝ xp̄ianoꝝ malignitate perpetrant. Quid p̄terea repetā abominanda flagicia
que t̄pē stationū sunt. Jam nō stationes sed rerū inuidine ⁊ meretricū venatōes
vident. in quib⁹ nō pctōꝝ remissio. sed corpoꝝ et aiāꝝ damnatio impie querit.
Post hec quid turpius. quid crudelius. quid despatius q̄ gladiū quo interfici
endus sis furibūdo tradere hosti. Carebāt olim Turci beatissime p̄ tritētib⁹
classe aliisq; lignis maritimis. Carebāt lorica torace galea toratiuncula. Care
bant q̄buscūq; iustis bellicis. ⁊ iā hec oia a malignis xp̄ianis cupiditate supatis
turci abūdantissime acceperūt. Ignorabāt virūq; bellū ⁊ nauale ⁊ frestrefz nūc in
utroq; pugnat a malignis xp̄ianis optime p̄fecteq; didicere. qd̄ plura. ai aduer
te obsecro s̄z nūc dñi cardinales aiaduertite. fugiūt xp̄iani a nobis diuitiarū dul
cedine capti. fugiūt interdū opibus dñioꝝ priuati tanq̄ despati ad turcū. prob

fidē abnegāt. Jā cētena ⁊ cētena xpianoz milia pro turco pugnāt. Mūt. n. licet
 falso. turcoz regnū iustus meli⁹ pstantius nroq; suauis eē. Veruntū nullus tur
 coz nullus pro dño nro Jēsu xpo pugturus ad nos fugit. Itē ubiq; turci ymago
 pingit. felix ē qui eā domi hēt. oēs pueri turcū vocitāt. oēs nobiles mō possint
 turca veste pro quadā venustate vtutē. Siue belligerandū est siue quicq; aliud
 agendū vel loco vel serio a xpianis oia turce fiunt. Que siq; sunt ista. qd admira
 mū. oē nanq; xpianoz iudiciū hoc tpe pfusum atq; violatū est. oēs querūt que
 sua sunt. nō que dei ⁊ Jēsu xpi. Non igit mirū si pplm xpianū tot delictis et
 pctis dei amilio. virginis marie iuamini. et sanctoz pōcinio qsi destitutū atq;
 sua ingritudine. malignitate. iniquitate. inobediētia. rebellionē. obstinationē ⁊ cōru
 macia vti derelictū ab impiissimo turco vexari p̄turbari molestari flagellari de
 bellari subuci ⁊ ad durissimā seruitutē trahi pmittit omps de⁹. Vbi vbi nūc
 est pfecta glia laus ⁊ honor inuincibilis dei. Vbi humilis et deuota obediētia
 sanctissime pf. Tibi veracissimo vicario dñi nri Jēsu xpi a cuncto pplo xpiano
 unanimis p̄cordis humilit ⁊ reuerent exhibēda atq; reddēda. Vbi s̄ dissimoz
 p̄m alioz p̄latoz ⁊ religiosoz oim reuerētia. Vbi tandē caritas dei ⁊ proxioz
 dilectio. Ad q; vilis ⁊ abiecta facta ē hoc tpe xpiana religio. P̄oim b̄tissime
 pf̄ p̄monenda et adhortāda ē tota respublica xpianoz ut desinat p̄tra diuinā vo
 luntatē. gnyimo p̄tra sese vicioz bello pugre. Linq; vanas supstitiōes. deponat
 ppls xpianus deponat oēm suā malignitatē. de qua qm̄ satis hucusq; potasse vi
 deor. Nunc p̄gruū est ut diuini supplicii ḡnitatē veloci lingua percurrā.
 Deus n̄ magnus dñs in celo ⁊ in fra. fortis. omps. terribilis ⁊ iust⁹. qui ait.
 Videte. ego sum solus ⁊ nō sit ali⁹ deus p̄ter me. p̄ Isaiā iuste p̄querit. Filios
 enutriti ⁊ exaltati. ipi at spreuerūt me. Cognouit bos possessore suū ⁊ asinus p̄
 sepe dñi sui. isrl aut nō me cognouit ⁊ ppls me⁹ nō intellexit. Propterea paulo
 post p̄ eundē p̄minat. De gēti peccatrici. ppls ḡni. semini nequā. filiis scelera
 tis. dereliquerūt dñm. blasphemauerunt sanctū isrl. alienati sunt retrosum. Sup
 quo nō percutiā vos ultra addētes p̄uaricationē. oē caput languidū ⁊ oē cor me
 rens. a planta pedis vsq; ad verticē non ē in eo sanitas. vuln⁹ ⁊ liuor ⁊ plaga tu
 mens. nō est circūligata nec curata medicaminē neq; fora oleo. Terra v̄sa. deser
 ta. ciuitas v̄sa. succense igni. religionē v̄sam corā vobis deuorat alieni. et de
 solabit sicut in vastitate hostili. derelinquet filia syon ut vmbraclū in vinea. ⁊
 sicut tuguriū in cumerario. sicut ciuitas que vastat. Que verba ⁊ illis p̄uenerūt
 ⁊ nobis p̄ueniūt. Euenit nāq; istud pfidis ⁊ insipientib⁹ iudeis. euenit plerisq;
 natoibus nris. Et iā vereor p̄stantissimi p̄res ⁊ rursus dico vereor ne idē eueni
 at reliquis xpianis. qbus quo clariōa sunt iudicia dei. eo maiorib⁹ turpiorib⁹q;
 scelerib⁹ sese inuoluūt. Neq; prophetā audiūt dicentē. Maledicti q; declināt
 mādatis tuis. Que verba singulis dieb⁹ oēs religiosi diuinū celebrēs officiū
 aduei sus oēs xpianos a lege dei declinātes repetūt. neq; vocē dñi intelligūt di
 centis. Vindicabo me de inimicis meis cū inimicis meis. qui nō thare nō ar
 gento nō auro. sed mox mutatio placat. O admirandū simul et formidandū

dei omnipotentis iudiciū. Nūc fame nūc bello nūc peste pplm suū xpianū flagel
lat de⁹ et tū nō emendat. Videre queso videre s⁹ mi dñi cardinales q̄ gūstissima
supplicia et piculossima flagella quinq⁹ et viginti annis iā elapsis passus sit po
pulus xpianus. Turcus nō xpianoz solū sed totius gñis humani hostis acerrim⁹
Cōstantinopolim et Trapezuntū vrbes qdem impatorias. Traniā oēm. Boeti
am. Atticā. Macedoniā. Thesaliā. Athayā. Etholiā. vtrāq⁹ Iasiā. Triba
los. Scordiscos. Tauricos. Bastarnos. Multas insulas. plures ciuitates. plu
rima oppida. que breuitatis grā haud enumero. Occisis eoz impatoribus. pul
sis regib⁹. ceterisq⁹ dñis. ferro atq⁹ igni vastatis regionib⁹. cesis incolis aut in
captiuitatē adductis bello truculētissimo occupat. Quorū at clades intulerit Pe
loponesicis. Dalmaris. Epirothis. Iliriis. Noricis. Pannonis et Germanis
magno nro cū malo quotidie sentim⁹. Liber mihi hoc in loco pterire mare eux
inum siue meditera⁹ eū qd vulgo mare mai⁹ dicūt. qd expugnato capha Januen
sium colonia libera classe ture⁹ navigat. Mytilenē. cycladas insulas. Calcydē
euboie siue nigrūpontē. Cosorā quā yrali Scuttarim vocāt. et reliq⁹ xpianoz lo
ca que ture⁹ tum dolo et fraude tū durissimo impio regit. Nō dicā p̄es optimi
asprima bella clarissimoz Venetoz cū turco tot ānos vltro citroq⁹ fortit gesta
Si at Veneti brissime p̄. argēto. auro. fra mariq⁹ potētissimi. fide religioni. pi
etate clarissimi. atq⁹ toti⁹ religionis xpiane propugnatores robustissimi. propo
stipēdio. vite piculo. sanguinis effusioē. cōtra crudelissimū turcū apto Marte an
nos fere quoz et viginti nauali fustriq⁹ bello militarūt. et hui⁹ immanissimi tur
ci varios incertosq⁹ impet⁹ ne Italiā inuaderet eoz potētia p̄p̄esserūt. Sile
bo quoq⁹ flagella mortalia a turco illata inuictissimo regi Vngarie. q pro fide
dñi nri Jesu xpi recte pauor infidelū dici pōt. Sed videre s⁹ mi p̄es videte.
quo tandē aio esse dēatis. Quis Rhodū fundit⁹ delere anhelat. Ture⁹. Quis
nup in Italia cū magna xpianoz strage Idrunū vi cepit. Ture⁹. Hic ē ille lo
cus. hic ē semp cognit⁹ hostib⁹ nris. Hac via Pyrrū Penestre vsq⁹ infestis lu
gnis venisse. indeq⁹ vrbē Romā spectasse legūt. Ead m̄s̄retatione Alexāder
melossus vsus ē dū oram illā Italiē breui occupat p̄tendit. Simili quoq⁹ nau
igatione in Italiā venerūt cū magno incolarū detrimēto. Archedam⁹. Deoni
mus. Alzarocles nequaq⁹ opibus et milite turcis pares. Si enī Asia et Europe
maiorē prem possidēt. Putam⁹ nos o xpiani turcū bella p̄tra nos temerē suscipe
et viā ad hanc miserā Italiā ignorare. s⁹ fallimur. oēs fallimur. Quis ut redeat
vñ discessi. nūc Idruni tāta cū potētia atq⁹ formidoloso xpianoz metu alas su
as tēditq⁹ fouetq⁹ Ture⁹. Quis ep̄atum Melfitenū basilicasq⁹ multas cōbussit
ac solo equit. Ture⁹. Quis potentissimū regē s⁹ Ferdinandū e toto regno propel
lere machinat. Ture⁹. Quis ē qui nullū gen⁹ crudelitatis omittit. Ture⁹. Qui
oēm Apulie maritimā orā ferro igniq⁹ vastat. que sequēti estate totū regnū se
occupaturū mināt. Ad impiū vrbis Rome frequēti triūpho et victoria p̄tima
aiat⁹ oculos illos sanguineos p̄sepe flectit cūctis et p̄cipue vobis maiōib⁹ ac xpi
anoz p̄ncipib⁹ mortē et exitiū mināt. Quid igit in tāta calamitate et publico

xpianoz malo vulnera nra inspiciunt. nec existimant sensum huius mali quod capi-
tibus nris imminet tam cito ad nos puenturum. De obcecatis incredulis et obstina-
tis xpianis. O si possemus in tale piscendere specula de qua sub pedibus nris uniuersa
sam xpianorum multitudinem. nunc sub turco viuentem. xpianumque nomen per nimiam nram cru-
delitatem odio habentem. quia ipse necessitatis tempore mime suum auxilio cernere possemus.
O quot suspiria. o quot lacrimas. o quot singultus ab ymo pectore funderemus.
Deulheu quod turpe quod crudele quod detestandum est populum xpianum in se deiciendi causa mo-
talia gerere bella. heu quantum tunc potuit pelagius pari redimi. recuperari hoc sanguinem
quem xpianorum manus crudeles interea loci effuderunt. De cunctis nobis xpianis. oc-
cupata Roma brillissime per ubi erit sedes petri. ubi requiescet semper dominus cardinalis.
ubi pluri curia secretates. Aut in quibus agris Roma. cum. predebetur. Vigilet xpianorum
animi vigilent. ubi nunc est Italorum pontifex. ubi ingenium siue studium. ubi xpianorum
fortitudo et liberalitas. Imitent omnes xpiani imitent sanctissimi domini nostri Sixti inte-
gerum voluntatem. quod nedum thesauros ecclesie se liberalissime daturum. sed vitam patri-
turum pro fidei xpiane defensionem instantissime pollicetur. Quid faciunt in capitis nu-
mum. Quid nobis profunt diuitie. si imperium. si fides. si vitam negligentia et auaricia
puter perituri sumus. O quanta infamia et quod est eterna polluti et ius. si hoc a vobis xpianorum
principibus processum fuerit. Oleruet honor vestri. peruerit vita vobis et cum
cto populo xpiano. defendat fides domini nostri Jesu christi. Imite christianissimum imperatorem
ad bellum. imitent cuncti reges. imitent omnes xpianorum potentatus. Sit procul a no-
bis omnis discordia. sit defensio communis. bellum commune. stipendium commune. spoliis commune. Celum
est commune. sit obsecro terra communis. Commune autem id appello quod quilibet iusto suo modo tribue-
re poterit. Tollat amabo e medio meum et tuum. Nepe ex his duobus calamitosa ruina
totius christianitatis pedit. Scitote semper dominus cardinales. Turci nulli serui fidei
Turci totius Italie diarium mercedem recipiunt. Turci tanquam leo omnes xpianos xpianumque
nomen deuorat cupit. Rogemus deum omnipotentem ut nos adiuet. rogemus dominum nostrum
Jesum christum ne nos derelinquat. rogemus virginem clementissimam sanctosque omnes ut pro
nobis intercedant. Emendemus nosmetipsos. iniquitatibus nostris flagellat nos deus.
quoniam omnes a lege sua declinavimus. et omnes inutiles facti sumus. Linguamque vias implas
et cogitationes vanas. Reuertamur ad dominum et miserabitur nostri deus. quoniam multus est ad
ignoscendum. Diligamus deum et proximum o xpiani. et reperamus legem dei nostri. a quo
edocemur. monemur. corrigimur quod si propria conscientia non factum fuerit. Ego vi-
lissimus vermiculus xpianorum brillissime per ut orationem meam ad te perueniat tam pace tua
hoc audebo dicere. me firmiter credere te alterum Petrum principem apostolorum esse. cum
tibi potius diuina quam humana sorte tradite sint claves regni celorum. et beatitudinem
tuam decere populum xpianum reformare. ne amplius blasphemet deus neque irideat. et
sancte tua maxima ydolatrie nomen pereat. omnisque malus ritus funditus ruat. Tu enim
modo sanctissime. iam est decennium quo adeptus es quicquid in terra phas est opera-
re. Nihil tibi supest nisi ut ad multos annos viuas. et gloriosum nomen dei et domini
nostri Jesu christi efficias. populumque xpianum tuis sanctis virtutibus in pace regas et guber-
nes. ac tua clementia velis perire subiectis. atque tua pontifex turcos debellare superbos

CEt id futurū tuo p̄ocinio tū boni tū mali p̄stolant. Tu enī prim⁹ legis obser-
 uator diceris. Tu dignissim⁹ Petri successor. Tu Iesu xpi diligentissim⁹ vica-
 rius existis. Ideo tolle moras. hostis ē in limine beatissime p̄r. et tanta legis di-
 gnitare ac horū p̄ceptorū observatiā ppli xpianū tibi creditū ad dñm deū nrm
 p̄uerte. Quis ē qui deo oipotenti nō debeat famulari. Si ita est. qd sua nō cele-
 brentur p̄cepta. Quid ut omittā oim p̄rātum ⁊ dñationum iussa poti⁹ vni⁹ mu-
 liercule. modo formosa sit ⁊ venusta mādara custodiant. et illa creatoris nri dei
 pedib⁹ ⁊ manibus p̄culcent. **C**ustodiant obsecro dei p̄cepta. Res nra agitur
 quippe tūc nō erit opus metuere turcos. queritare argēti ⁊ auri pondera. citare
 militū ⁊ peditū copias. dare stipēdia. struere aciē. castrametari. inuadere hostes
 fundere sanguinē. varia mortis gñā subire. linquere patriā. deferere cōiugem li-
 beros oēs q̄ affinitate p̄iunctos. volūrate dñi q̄ nobiscū erit oia nra erūt. In vo-
 luntate dei cūcta sunt posita. ⁊ nō est q̄ possit sue resistere volūtati. In manu sua
 sunt oim p̄rātes ⁊ oim iura regnōr. Ip̄e clamat. ego cogito cogitaciōes pacis ⁊
 nō afflictionis inuocabitis me ⁊ ego exaudia vos ⁊ reducā captiuitatē vram de
 cūctis locis. Si de⁹ erit pro nobis. q̄s erit aduersarius nri. Et si de⁹ erit nobis
 prius. quis pugnabit pro nobis. Quid valebit innumerabilis exercitus. qd pro-
 derit argenti ⁊ auri cumulat⁹ aceruus. Nihil. vt nihil profuit Perseo regi Ma-
 cedonū. qui dū auar⁹ ⁊ maligne stipendia militib⁹ p̄bet a Romanis supatus vitā
 vna cū regno ⁊ auro amisit. S; ne nobis istud accadat opemur bonū mitigem⁹
 deū. humiliemus aīas nras sibi ⁊ erit adiutor protector ⁊ defensor nri. Date lau-
 dem deo o xpiani. Quis necessitatis tpe ad p̄ces p̄riti ⁊ humiliati ppli Gene-
 therim. Pharaonē. holofernē. Anthiocū. Meronē. Domitianū. Julianū. An-
 toniū. Severum. Anibalē ⁊ reliquos impios p̄ctores in ictu oculi ad terrā pro-
 stravit occidit ⁊ exterminauit. Deus nri om̄ps qui ait. Ego occidā ⁊ ego viuere
 faciā. percutiā ⁊ sanabo. ⁊ nō est q̄ de manu mea possit erui. Conuertam⁹ igitur
 primū corda nra p̄rita et humiliata ad deū. Elamemus singuli cū lacrimis
 cordis. Via que ad hanc vsq̄ diē fecisti nobis dñe in vero iudicio fecisti. quia
 peccauimus tibi. ⁊ mādatis tuis nō obeduim⁹. Sed nūc da gloriā nōi tuo. et
 fac nobiscū scdm multitudinē misericordie tue. Postea uero diligentissime accu-
 ratissime ⁊ sapiētissime p̄tra caninū ⁊ ravidū turcū fortis ordinetur exercit⁹. cū
 dei adiutorio sine quo frustra sunt oēs conatus nri. Tūc beatissime p̄r te orante
 tanq̄ altero Moise ⁊ populo xpiano tanq̄ alio Josue efficaciter p̄liante procul
 dubio vincemus. Et tandē beatitudo tua vnacū toto collegio s; dissimōr p̄m
 mirum in modū exultabit. Et populus xpianus in p̄nti vita pacē perpetuā habe-
 bit. ⁊ in futura gloriā eternam possidebit. Amen.

